

Bir Tıp Fakültesinde Dönem III Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ve Korunma Yöntemleri Hakkındaki Bilgi ve Tutumları

Knowledge and Attitudes of The Third Year Medical Students In a University About Sexually Transmitted Diseases and Prevention Methods

Bünyamin Akça¹, Zeynep Özün Altınay¹, Hasan Demirbaşoğlu¹, İlknur Kırdar¹, Bayram Okol¹, Hafize Gamze Özkan¹, Esra Meltem Koç², Gülseren Pamuk², Hüseyin Can²

¹ Tıp Fakültesi Dönem III Öğrencileri, Tıp Fakültesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye

² Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye

ÖZET

Giriş: Çocukluktan yetişkinliğe geçişte, sağlık alışkanlıklarının ve cinsel davranışlarının şekillenmeye başladığı bir dönem olması nedeni ile gençlik dönemi cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında öncelikli olarak ele alınması gereken bir dönemdir. Çalışmanın amacı tıp fakültesi öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve korunma yöntemleri konusunda bilgi ve tutumlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırmacılar tarafından uygun literatür taraması yapılarak oluşturulmuş olan 23 başlıktan oluşan anket formu, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 3 öğrencilerine bir aylık sürede katılımcıların sözel onamı alındıktan sonra yüz yüze görüşme tekniği ile uygulandı. Araştırma verileri SPSS 20,0 demo paket programında analiz edildi. P değerinin 0,05'in altında olduğu durumlar istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin (n=104) yaş ortalaması 21,88 ± 1,9 yıl olup, yüzde %51,0'ı (n=53) kadın, %49,0'ı (n=51) erkek idi. Öğrencilerin %92,3'ü gebelikten korunma yöntemleri ile ilgili eğitim aldığını belirtti. Katılımcılar tarafından en çok bilinen iki korunma yöntemi sırası ile; %99,0 (n=103) kondom ve %95,2 (n=99) oral kontraseptif kullanımı idi. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların risk faktörlerinin tamamına (hayat kadınları, çok eşlilik, eşcinsellik, aktif cinsel yaşam, madde bağımlılığı) doğru yanıt verilme oranı %22,1 (n=23) olarak saptandı.

Sonuç: Erken dönem de gençlerin CYBH konusundaki bilgilerinin tespiti ve ne tür hizmete gereksinimlerinin olduğunun saptanması, internetteki bilgilerin doğruluğunun denetlenmesi için ilgili birimlerle işbirliğinin yapılması, gençlerin CYBH konusunda eğitilmesi ve bu hastalıkların önlenmesi, ayrıca var olan hastalıkların daha fazla probleme neden olmadan tedavi edilmeleri önemlidir.

Anahtar kelimeler: Cinsel yolla bulaşan hastalıklar, korunma yöntemleri, tutum, bilgi, öğrenci

ABSTRACT

Introduction: The passage from childhood to adulthood is the period when health habits and sexual behaviors start to form. Thus, the topics of sexual health and reproductive health should be approached with priority during this period. The objective of the study is to evaluate the knowledge and behavior of students of the medical faculty with respect to sexually transmitted diseases and prevention methods.

Methods: The questionnaire that contains 23 headings created by the researchers after relevant literature reviews was administered to the third-semester students of the Izmir Katip Celebi University Medical Faculty in face-to-face interviews after obtaining their verbal consent. The study data was analyzed using the SPSS 20.0 demo software bundle. Conditions in which the p-value was under 0.05 were regarded as statistically significant.

Results: The mean age of the students that participated in the study (n=104) was 21.88 ± 1.9 years of age, 51% (n=53) of the students were female, and 49.0% (n=51) were male. Among the students, 93% stated that they had received education about preventing pregnancy. Two of the most well-known prevention methods by the participants were condoms in 99.0% (n=103) and oral contraceptives in 95.2% (n=99). The rate of correct answers given about all of the risk factors for sexually transmitted diseases (sex workers, polygamy, homosexuality, being sexually active, substance addiction) was 22.1% (n=23).

Conclusion: Identifying the level of knowledge in the youth about STDs in early periods, determining the services they require, cooperating with related institutions to review the adequacy of information online, and educating youth about STDs are important in preventing these diseases and also in the treatment of existing diseases before they lead to more problems.

Keywords: Sexually transmitted disease, prevention methods, attitude, knowledge, student

Başvuru / Submission: Haziran / June 12, 2016

Kabul / Acceptance: Eylül / Sept 11, 2016

Yazışma / Correspondence: Dr. Esra Meltem Koç, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Tıp Fakültesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye **E-mail:** emeltemkoc@gmail.com

Atf / Cite: Akça B, Altınay ZÖ, Demirbaşoğlu H, Kırdar İ, Okol B, Özkan HG, Koç EM, Pamuk G, Can H. Bir tıp fakültesinde dönem III öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve korunma yöntemleri hakkındaki bilgi ve tutumları. Fam Pract Palliat Care. 2016;1(2):48-52

GİRİŞ

Aile planlaması hizmetlerinde amaç; istenmeyen gebelikleri ve buna bağlı olarak anne ve bebek ölümlerini önlemek, bireylerin planladıkları zamanda ve bakabilecekleri sayıda çocuk sahibi olabilmeleri için yardım ve danışmanlık hizmeti sunmaktır. Aile planlamasının esas hedefi anne ve çocuk sağlığını korumak ve sağlık düzeylerini yükseltmektir. Doğurganlık çağındaki bireyleri üreme ile ilgili bilgilendirmek de aile planlamasının hedefleri arasındadır. Aile planlaması hizmetleri, topluma sunulması gereken “Temel Sağlık Hizmetleri” kapsamı içinde önemli bir yer tutar (1).

Cinsel yolla bulaşan hastalıklar (CYBH); kişiden kişiye genellikle cinsel temas yolu ile bulaşan mikroorganizmaların neden olduğu enfeksiyonlardır. Bu enfeksiyonlar kan, semen, diğer vücut sıvıları veya enfekte vücut alanı ile direkt temas sonucu bulaşmaktadır. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların görülme sıklığı son yıllarda artmıştır. Bu artışa cinsel olgunluk yaşının küçülmesi, evlilik öncesi cinsel ilişkinin yaygınlaşması, ulaşım imkânlarının artmasına paralel olarak evlilik dışı cinsel ilişki ve partner sayısının artması önemli katkıda bulunmaktadır (2). Dünya Sağlık Örgütü'nün tahminlerine göre her yıl her yirmi gençten biri CYBH ile karşılaşmaktadır (3). Çocukluktan yetişkinliğe geçiş, sağlık alışkanlıklarının ve cinsel davranışlarının şekillenmeye başladığı bir dönem olması nedeni ile gençlik dönemi cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında öncelikli olarak ele alınması gereken bir dönemdir (4).

Toplumumuzun cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve korunma yöntemleri konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadığı görüşünden yola çıkarak eğitilmiş kesim olarak tıp fakültesi öğrencilerinin korunma yöntemleri ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla bu çalışma tasarlanmıştır.

YÖNTEM

Tanımlayıcı-kesitsel tipte tasarlanan araştırma İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 3 öğrencilerine, literatür taraması yapılarak oluşturulmuş olan anket formu, bir aylık sürede katılımcıların sözel onamı alındıktan sonra yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini 119 Dönem 3 öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçilmemiş olup evrenin tamamına (n:119) ulaşılması hedeflenmiştir ancak araştırmaya katılmayı kabul etmeyen (n: 14) ve soruları eksik yanıtlamış olan (n: 1) kişiler çalışma dışında bırakılarak araştırmaya %87,3'lük katılım sağlandı.

İstatistiksel Analiz

Araştırma verileri SPSS 20,0 demo paket programında analiz edildi. Araştırmadan elde edilen veriler tanımlayıcı ölçütlerden sayı (yüzde), ortalama \pm standart sapma kullanılarak sunuldu. Gruplar arası karşılaştırmalarda Ki-kare ya da Fisher testleri (hücrelerde gözlenen değerlerin Ki-kare testi varsayımlarını sağlamadığı durumda) ve t testi kullanıldı. P değerinin 0,05'in altında olduğu durumlar istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin (n=104) yaş ortalaması $21,88 \pm 1,90$ yıl olup, yüzde %51,0'ı (n=53) kadın, %49,0'ı (n=51) erkek idi. Katılımcıları %43,3'ü (n=45) evde arkadaşları ile, %36,5'i (n=38) evde ailesi ile, %7,7'si (n=8) öğrenci yurdunda kaldığını belirtti. Katılımcıların annelerinin eğitim düzeyi incelendiğinde; %35,6'sının (n=37) lisenin altında, %64,4'ünün (n=67) lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip olduğu, babalarının eğitim düzeyi incelendiğinde; %21,2'sinin (n=22) lisenin altında, %78,8'inin (n=82) lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip olduğu saptandı. Katılımcıların %48,5'inin (n=50) gelirinin giderinden fazla, %44,7'sinin (n=46) gelirinin giderine eşit, %6,8'inin (n=7) gelirinin giderinden az olduğu saptandı.

Öğrencilerin %92,3'ü gebelikten korunma yöntemleri ile ilgili eğitim aldığını belirtti (Bilgi kaynağı; %77,9; n=81 okuldan, %51,0; n=53 internette; %51,0; n=53 sağlık personelinin). Katılımcılar tarafından en çok bilinen korunma yöntemleri sırası ile; %99,0 (n=103) kondom, %95,2 (n=99) oral kontraseptif, %94,2 (n=98) rahim içi araç, %92,3 (n=96) geri çekme idi.

“Hangi korunma yöntemleri aynı zamanda cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı etkilidir?” sorusuna katılımcıların 14'ünün “kondom” ve “diyafrem” cevabını vererek soruyu doğru yanıtladıkları saptandı. Katılımcıların %94,2'si (n=98) CYBH hakkında daha önceden bilgilendirildiğini belirtti (Bilgi kaynağı; %80,8; n=84 okuldan, %51,0; n=53 internette, %45,2; n=47 sağlık personelinin). CYBH'nin bilinme durumunun dağılımı tablo 1'de, “Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmak için hangi önlemler alınmalıdır?” sorusuna doğru yanıt verilme durumu Tablo 2'de gösterildi.

Tablo 1. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların bilinme durumunun dağılımı, % (n)

Hepatit B	%75,0 (n=78)
Hepatit C	%60,6 (n=63)
Sifiliz (Frengi)	%93,3 (n=97)
Kandida	%45,2 (n=47)
AIDS/HIV	%98,1 (n=102)
Human Papilloma Virüs (HPV)	%84,6 (n=88)
Gonore (Bel soğukluğu)	%85,6 (n=89)
Klamidya	%42,3 (n=44)
Herpes Simplex Virüs (HSV)	%75,0 (n=78)
Trichomonas	%44,2 (n=46)

Cinsel yolla bulaşan hastalıkların risk faktörlerinin tamamına (hayat kadınları, çok eşlilik, eşcinsellik, aktif cinsel yaşam, madde bağımlılığı) doğru yanıt verilme oranı %22,1 (n=23) olarak saptandı. “CYBH hangi yol/yollarla bulaşır?” sorusuna doğru bulaş yollarının tamamını (vajinal, oral, anal vb.) işaretleyerek yanıt verenlerin oranının %40,3 (n=42) olduğu saptandı.

Tablo 2. “Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmak için hangi önlemler alınmalıdır?” sorusuna doğru yanıt verilme durumu, % (n)

Hastalık bulaştırma riski olanlarla ilişkiye girmeme (Doğru)	%84,6 (n=88)
Tek eşli yaşam sürdürme (Doğru)	%69,2 (n=72)
Eşcinsel yaşamdan kaçınma (Doğru)	%65,4 (n=68)
Hiç kimseyle cinsel ilişkiye girmeme (Yanlış)	%88,5 (n=92)
Kondom kullanma (Doğru)	%93,3 (n=97)
Gebeliği önleyici hap kullanma (Yanlış)	%95,2 (n=99)
Cinsel ilişki sonrası cinsel organ temizliği (Yanlış)	%40,4 (n=42)
Aşı yaptıрма (Yanlış)	%54,8 (n=57)
Evlenecek çiftlerin test yaptırmaları (Yanlış)	%14,4 (n=15)

Katılımcıların %67,3'ü (n=70) CYBH ile ilgili eğitim verilmesi durumunda eğitime katılmak istediğini belirtti. Katılımcıların bilgi düzeyini ölçmeye yönelik sorulan sorulara doğru yanıt verme oranının cinsiyet açısından dağılımı Tablo 3'te verildi. Katılımcıların bilgilerinin ölçmeye yönelik test değerlendirildiğinde testin puan ortalaması $25,20 \pm 5,11$; kadınların puan ortalaması $24,94 \pm 5,05$ ve erkeklerin puan ortalaması $25,47 \pm 5,20$ idi. Cinsiyete göre test puan ortalamasında istatistiksel anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p=0,602$)

Tablo 3. Katılımcıların bilgi düzeyini ölçmeye yönelik sorulan sorulara doğru yanıt verme oranının cinsiyet açısından dağılımı, % (n)

Sorular	Kadın	Erkek	p
CYBH'ler cinsel ilişki dışında da bulaşır	45,3 (34)	54,7 (41)	0,080
Sağlıklı görünen kişilerden de cinsel hastalık bulaşabilir	50,5 (51)	49,5 (50)	0,382
Kapı kolundan, klozetten veya musluktan CYBH bulaşabilir	40,0 (16)	60,0 (24)	0,126
Kondom cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korur	47,7 (42)	52,3 (46)	0,041
Gebelik önleyici haplar cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korur	48,9 (46)	51,1 (48)	0,318
CYBH açısından madde bağımlıları risk faktörüdür	45,3 (29)	54,7 (35)	0,078
Oral seks ile CYBH etkenleri geçmez	46,2 (36)	53,8 (42)	0,120
Partner ve ilişki sayısı arttıkça CYBH'lerin yayılımı artar	50,0 (45)	50,0 (45)	0,164
CYBH'lerin tedavi edilmemesi kısırlığa yol açabilir	49,2 (31)	50,8 (32)	0,731
CYBH belirtisi ortadan kalktığında bir doktora gitmenize gerek yoktur	53,7 (51)	46,3 (44)	0,095
Belli bir zaman içerisinde yalnız bir CYBH'ye yakalanabilirsiniz	50,6 (42)	49,4 (41)	0,879
CYBH tedavi edilebilmesi için 18 yaş ve üzerinde olmanız gerekir	51,2 (44)	48,8 (42)	0,474
İlk kez cinsel ilişkide bulunduğunda CYBH'ye yakalanmazsın	50,0 (47)	50,0 (47)	0,560
CYBH'yi tedavi ettirmeniz için ebeveynlerinizin iznine ihtiyacınız yoktur	48,5 (32)	51,5 (34)	0,631
Her zaman bir kişinin genital organına bakarak onun CYBH'ye sahip olup olmadığını söyleyebiliriz	50,0 (49)	50,0 (49)	0,190
Temiz ve titiz insanlar CYBH'ye yakalanmazlar	51,5 (50)	48,5 (47)	0,997
CYBH nedeniyle tedavi görenlerin cinsel eşlerinin de tedavi olması gerekir	49,5 (49)	50,5 (50)	0,140
Eğer CYBH tedavisini görüyorsanız cinsel ilişkide bulunduğunuz kişilerin ismini bildirmeniz gerekir	61,3 (19)	38,7 (12)	0,333
CYBH, bir kadının sakat bebek doğurmasına neden olabilir	48,7 (37)	51,3 (39)	0,083
Sadece eşcinsel erkekler HIV'e yakalanır	50,0 (48)	50,0 (48)	0,536
CYBH tedavi edilmezse ölümle bile sonuçlanabilen çok ciddi sonuçları olabilir	48,4 (46)	51,6 (49)	0,169
HIV ile enfekte olmuş bir kişi tamamen sağlıklı görünebilir,	52,5 (52)	47,5 (47)	0,338
HIV tedavi edilebilir	57,6 (34)	42,4 (25)	0,166
HIV anneden bebeğe geçmez	54,2 (45)	45,8 (38)	0,327
Hepatit B sadece kan yolu ile bulaşır	47,9 (34)	52,1 (37)	0,318
Hepatit B karaciğer yetmezliği ve karaciğer kanserine neden olur	51,3 (40)	48,7 (38)	0,058
Hepatit B anneden bebeğe gebelik ve emzirme ile bulaşabilir	52,7 (39)	47,3 (35)	0,405
Hepatit B'nin aşısı vardır	52,6 (51)	47,4 (46)	0,805
Hepatit B cinsel ilişki yanında piercing, havlular, diş fırçası ile de bulaşabilir	54,5 (42)	45,5 (35)	0,651
Human papilloma virüs (HPV) sadece cinsel ilişki ile bulaşır	50,0 (37)	50,0 (37)	0,949
HPV rahim ağzı kanserine neden olur	53,1 (43)	46,9 (38)	0,329
HPV'nin aşısı vardır	50,0 (31)	50,0 (31)	0,869
Sifiliz ve gonore anneden bebeğe geçebilir	52,6 (30)	47,4 (27)	0,955

TARTIŞMA

Varlığı çok eski yıllardan beri bilinen CYBH, özellikle 1980'li yıllarda İnsan İmmun Yetmezlik Virüsü (HIV) enfeksiyonunun tanımlanmasıyla yeniden güncellik kazanan ve tüm dünyada giderek daha fazla önemsenen enfeksiyonlardır. Özellikle de gelişmekte olan ülkelerde önemli sağlık sorunları oluşturmalarının yanı sıra, tüm dünyada sosyal ve ekonomik problemlere de neden olmaktadır (5). Bu durum CYBH'yi önemli bir halk sağlığı sorunu haline getirmektedir (6, 7). Adölesan - gençlik dönemi (10-24 yaş grubu), çocukluktan yetişkinliğe geçişte sağlık alışkanlıkları ve cinsel davranışlarının şekillenmeye başladığı bir dönem olması nedeniyle önemli olup, bu dönemde CYBH'ye yakalanma riskinin arttığı dikkat çekmektedir (8). Yine bu dönemde CYBH ilgili bilgi düzeyinin yüksek olması hastalıklara yakalanma riskini azaltmaktadır. Erkek ve kız öğrencilerin CYBH ile ilgili sorulara doğru yanıt verme oranları çalışmalara göre farklılıklar göstermektedir. Bazı araştırmalarda kız ve erkeklerin bilgi düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığı (3, 9, 10), bazılarında erkeklerin kızlara göre daha fazla bilgi sahibi olduğu (11, 12), bazı araştırmalarda da CYBH'ler konusunda kızların daha fazla bilgi sahibi olduğu bildirilmiştir (13, 14). Bizim çalışmamızda sorulara doğru yanıt verme oranları ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Sadece "Kondom CYBH'den korur" sorusuna erkek katılımcıların doğru yanıt verme oranının kızlara göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Çalışmamızda katılımcıların tamamına yakını CYBH ile ilgili eğitim aldığı, eğitim aldığı kaynak açısından da en yüksek oranda okuldan bu eğitimi aldığını belirtti. Artan ve ark. çalışmasında da çalışmamıza benzer olarak öğrencilerin yarısından fazlası bilgiyi okuldaki derslerden edindiklerini belirtmiş olmalarına rağmen, en fazla bilgiyi radyo ve televizyondan aldıklarını gösteren çalışmalarda mevcuttur (9, 15-18). Bazı çalışmalarda CYBH ile ilgili sağlık çalışanlarından bilgi alma oranının düşük olduğu belirtilmektedir (12, 18, 19). Çalışmamızda da katılımcıların yarısı konu ile ilgili bilgiyi sağlık çalışanından aldığını ifade etmiştir.

Artan ve ark. çalışmalarında; CYBH'den korunma yöntemlerinin ne olduğu sorusuna öğrencilerin %59,6'sı kondom kullanımını belirtmiştir (15). Benzer şekilde diğer çalışmalarda da öğrencilerin en iyi bildiği korunma yöntemi kondom olarak belirtilmiştir (12, 17, 20, 21). Demir ve Şahin'in çalışmasında öğrenciler CYBH'den korunmak için hastalığı bulaştırma ihtimali olan riskli kişilerle ilişkiye girilmemesini (%31,9) kondom kullanılmasını ve tek eşliliği (%31,5) çözüm olarak öne sürmüşlerdir (16). Araştırma bulgularımızda kondomun CYBH'den korunmadaki önemini biliniyor olması önemli bir sonuçtur. Bu sonuç diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin büyük bir kısmının CYBH'den korunma yöntemlerini bilmeleri, sağlıklarını korumaları açısından da önemli ve olumlu bir bulgudur.

Dünyada CYBH'nin en çok 20-24 yaş grupları arasında, daha sonra 15-19 ve 25-29 yaş grupları arasında görüldüğü bildirilmiştir (22). CYBH'nin sık görüldüğü yaş döneminin cinsel aktivite ile paralel olduğunu söyleyebiliriz. Ülke

nüfusunun %20'sinin gençlerden oluşması, gençlerin oldukça hareketli ve cinsel özgür davranışlara açık olması, CYBH hakkında verilen bilgilerin yetersizliği, turizm sektörünün giderek gelişmesi ve ilişki kurulan insanların artması, seks sektöründe çalışanlar ve bunlarla temasta bulunanlarda artış ve hayat kadınları ile cinsel ilişkide kondom kullanımının yetersizliği CYBH'ye yakalanma riskini artırmaktadır (23). Bu nedenle, üniversite öğrencileri risk grubu olarak kabul edilebilir. Gençlerin CYBH konusunda yeterince bilgi sahibi olmamaları, doğru kaynaklardan bilgi almamaları ve birçok konuda yanlış bilgilenmeleri bu hastalıklarla mücadelede zorluklara neden olmaktadır (24). Yine yapılan bazı çalışmalarda öğrencilerin CYBH konusunda bilgilerinin yetersiz olduğu ve CYBH konusunda bilgi almak istedikleri belirlenmiştir (9, 22, 24). Çalışmamızda da öğrencilerin bazı konularda bilgi düzeyinin düşük olduğu, CYBH ve korunma yöntemleri ile ilgili bilgi almak istedikleri saptanmıştır.

Sonuç olarak erken dönem de gençlerin CYBH konusundaki bilgilerinin tespiti ve ne tür hizmete gereksinimlerinin olduğunun saptanması, internetteki bilgilerin doğruluğunun denetlenmesi için ilgili birimlerle işbirliğinin yapılması, gençlerin CYBH konusunda eğitilmesi ve bu hastalıkların önlenmesi, ayrıca var olan hastalıkların daha fazla probleme neden olmadan tedavi edilmeleri önemlidir. Bu nedenle; üniversitelerin bünyesinde farklı bölümlerde okuyan gönüllü üniversite öğrencileri ile "akran eğitimi" modeli uygulanması, ayrıca konularında uzman kişilerin üniversite sağlık kuruluşunda (doktor, psikolog vb.) cinsel sağlık konusunda hizmet vermesi, konu ile ilgili yazılı ve görsel materyallerin hazırlanıp tüm öğrencilere dağıtımının yapılması gerekmektedir.

Çıkar çatışması: Bildirilmedi.

Finansal destek: Bildirilmedi.

KAYNAKLAR

1. Kaya H, Tatlı H, Açık Y, Devci ES. Bingöl İli Uydu Kent Sağlık Ocağı Bölgesindeki 15-49 yaş Kadınların Aile Planlaması Yöntemi Kullanım Düzeyinin Belirlenmesi. F.Ü. Sağlık Bil Derg 2008;22(4):185-91.
2. Seidman SN, Rieder RO. A review of sexual behavior in the United States. Am J Psychiatry 1994;151:330-41.
3. Pınar G, Doğan N, Ökdem Ş, Algier L, Öksüz E. Özel bir üniversitede okuyan öğrencilerin cinsel sağlıkla ilgili bilgi tutum ve davranışları. Tıp Araştırmaları Dergisi 2009;7(2):105-13.
4. Aslan D. Kadının insan ve sağlık hakkı. Aktüel Tıp Dergisi 2001;6(1):1-3.
5. Gökengin D. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlara genel bakış. Başlıca bakteriyel, paraziter ve mikotik enfeksiyon hastalıklarında. Serter D, Ertem E, Gökengin D (Edt), Nobel Tıp Kitapevleri, Ankara, 2000, 141-153.
6. Akın A, Özvarış BŞ. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve genital yol enfeksiyonları, Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Güler Ç, Akın L (Edt), Hacettepe Üniversitesi Yayınları, I. Baskı, Ankara, 2012, 242-362.
7. WHO Sexually Transmitted Infections Fact Sheet. Erişim: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs110/en/index.html>. Erişim Tarihi: 30.04.2015

8. Koluçak S, Güneş G, Pehlivan E. İnönü Üniversitesi öğrencilerinin üreme sağlığı konularında bilgi düzeyleri ve hizmetten beklentileri. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2010;17(1):7-14.
9. Özdemir L, Ayvaz A, Poyraz Ö. Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2003;25(1):10-4.
10. Özalp S, Tanır HM, Ilgın H, Karataş A, Ilgın B. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp ve Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve aile planlaması konusundaki bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi. Düzce Tıp Dergisi 2012;14(3):18-21.
11. Siyez DM, Siyez E. Üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi. Türk Üroloji Dergisi 2009;35(1):49-55.
12. Uzun E, Kişioğlu M. SDÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Keçiborlu eğitim ve araştırma bölgesi çalışmaları. Bir meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili bilgi durumları. SDÜ Tıp Fak Derg 2007;14(3):7-12.
13. Merakou K, Costopoulos C, Marcopoulou J, Kourea - Kremastinou J. Knowledge, attitudes and behaviour after 15 years of HIV/AIDS prevention in schools. Eur J Public Health 2002;12:90-3.
14. Selvan MS, Ross MW, Kapadia AS, Mathai R, Hira S. Study of perceived norms, beliefs and intended sexual behaviour among higher secondary school students in India. AIDS Care 2001;13:779-88.
15. Artan OM, Baykan Z. Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri ve bunu etkileyen faktörler. Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi 2010;67(3):128-33.
16. Demir G, Şahin KT. Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgileri. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi 2014;4(3):19-24.
17. Mafany NM, Mati JK, Nasah BT. Knowledge and attitudes towards sexually transmitted diseases among secondary school students in Fako District Cameroon. AJOL 1990;67(10):706-11.
18. Güler N, Bekar M, Ulusoy H. Lise öğrencilerinin HIV/AIDS konusundaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. Türk HIV/AIDS Tıp Dergisi 2004;7(3):87-91.
19. Ceylan S, Açikel C, Kılıç S, Kır T, Hasde M. Genç erişkin erkeklerin AIDS konusunda eğitimleri. TAF Prev Med Bull 2004;3(5):93-102.
20. Ok Ş, Zincir H, Ege E. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Hemşirelik ve Ebelik Programı öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bazı bilgilerinin ve bunu etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2002;9(1):59-63.
21. Tan X, Pan J, Zhou D, Wang C, Xie C. HIV/AIDS knowledge, attitudes, behaviors assessment of Chinese students: a questionnaire study. Int J Environ Res Public Health 2007;4:248-53.
22. Karaköse A, Aydın S. Genç erkeklerin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki bilgi düzeyinin incelenmesi. Yeni Üroloji Dergisi 2011;6(1):31-7.
23. Çok F, Gray LA, Ersever H. Turkish university students, sexual behaviour, knowledge, attitudes and perceptions of risk related to HIV/AIDS. Culture, Health and Sexuality 2001;3(1):81-90.
24. Beydağ KD. Sağlık Yüksekokulunda öğrenim gören bir grup üniversite öğrencisinin HIV/AIDS konusundaki bilgi düzeyleri. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni 2007;6(1):59-68.